

Розділ III

ІСТОРИЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ДЕРЖАВИ ТА ПРАВА

АНИЩУК Н. В.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
завідувач кафедри історії держави і права, доктор юридичних наук, професор

ЖІНКИ В АДВОКАТУРІ КРАЇН ТРАДИЦІЙНО-ЕТИЧНОГО ПРАВА: ІСТОРИЧНИЙ ЕКСКУРС

В країнах традиційно-етичного права (Китаї, Кореї, Японії та ін.) жінки залучені були до адвокатури під впливом країн Америки та Західної Європи. В Китаї перша школа права для жінок відкрилася в 1911 р. в Шанхаї. В 1920 р. з'явилися перші жінки-студентки у Пекінському університеті. В цей же період розпочинається історія «жіночої адвокатури» у Китаї. Щоправда, першою жінкою-юристом в Китаї стала не китаянка, а французька Флора Росенберг (Flora Rosenberg) [1].

Перша китайська жінка-юрист, адвокат — Ченг Ю-Хсю (Tcheng Yu-hsiu)

(1891–1959). Вона також відома як мадам Вей Тао-мінг (Madame Wei Tao-ming) — після заміжжя змінила своє прізвище. В 1914 у віці 23-х років відправилася до Франції вивчати юриспруденцію у Сорбонні. В 1925 р. стала доктором права. В 1926 р. повернулася до Китаю. Наприкінці 1926 р. відкрила юридичну фірму в Шанхаї, де займалася адвокатською діяльністю. В 1948 р. переїхала до США, де провела останні роки свого життя [2].

Серед піонерів китайської «жіночої адвокатури» слід назвати Ши Лян (Shi Liang) (1900–1985). Вона була одним із перших організаторів і керівників жіночого руху в Китаї, відомим політиком і адвокатом. З 1931 р. вона почала свою роботу як адвокат. В 1932 р. вона відкрила власну юридичну фірму. Після 1949 р. по професійній сходінці вона дійшла до посади першої жінки міністра юстиції центрального уряду КНР [3].

«Жіноча адвокатура» у Кореї бере початок з 50-х рр. минулого століття. Утім, перші паростки у цьому напрямку пов'язані із відкриттям у 1886 р. у Кореї першого недержавного навчального закладу для жінок у центрі Сеула — Жіночого університету Іхва (Ewha Womans University). Це відкрило перспективи корейським жінкам щодо отримання вищої освіти. У 1945 р. цей заклад отримав статус університету.

У Жіночому університеті Іхва навчалися перші у країні юристи, лікарі, економісти. Так, випускниця цього навчального закладу Лі Те Йонг (Lee Tai Young) (1914–1998) стала першою жінкою-адвокатом у Кореї. Перш ніж отримати вищу юридичну освіту, вона навчалася на економіста в Жіночому університеті Іхва, де у 1936 р. отримала диплом бакалавра внутрішньої економіки. Вищу юридичну освіту вона здобула у Сеульському національному університеті. Лі Те Йонг увійшла в історію Кореї, як перша жінка, яка поступила до Сеульського національного університету та отримала диплом юриста (1946). В 1957 р. приступила до юридичної практики. Вона прославилася насамперед як феміністка: боролася за права жінок протягом всієї її кар'єри життя. Лі Те Йонг заснувала Центр жіночої юридичної консультації, який надавав правову допомогу бідним жінкам [4].

В Японії загально прийнято вважати, що «жіноча адвокатура» почала розвиватися з 30-х рр. ХХ ст. Утім, історія цієї країни свідчить, що перша жінка-адвокат з'явилася набагато раніше. Так, японка Тель Соно у 1873 р. у віці 27-ми років розпочала свою діяльність як адвокат у м. Токіо. На той час в Японії не було традиції, щоб жінки працювали у адвокатурі. Цей випадок став унікальним для цієї країни. Юридичну освіту Тель Соно отримала у Токіо. До того як розпочати свою адвокатську практику, вона спершу стажувалася секретарем у суді. Адвокатською практикою займалася 12 років, захищаючи права японських жінок. У 1886 р. переїхала до США (м. Сан-Франциско) й почала займатися місіонерською діяльністю щодо надання допомоги японським жінкам в освіті. У 1889 р. у Сан-Франциско відкрила благодійницьку організацію — Центр щодо захисту жінок. У 1893 р. відвідала Англію й повернулася до Японії. Про Тель Соно як першу жінку-адвоката Японії писали журналісти в газетах: Los Angeles Herald [5], Colonist [6] та ін. Про життя Тель Соно, зокрема, про її шлях у адвокатурі Японії можна дізнатися з її автобіографічної книги [7]. Із відкриттям у 1901 р. першого у Японії жіночого університету (м. Токіо) відкрилися перспективи японським жінкам й щодо отримання юридичної професії. Щоправда, наступна жінка-адвокат у Японії з'явилася лише в 1935 р. — Іною Кійоко (Inoue Kiyoko).

Таким чином, перші жінки-адвокати країнах традиційно-етичного права з'явилися наприкінці 19 ст. (Японія)-першій половині 20 ст. (Китай, Корея та ін.) До цього часу доступ до адвокатури був закритим для представниць «жіночої статі».

Список використаних джерел

1. Szto Mary. Gender and the Chinese Legal Profession in Historical perspective: From Heaven and Earth to Rule of Woman [Електронний ресурс] / Mary Szto. – Режим доступу: <http://global-4-ivs-turing.opera-mini.net>.
2. Liu Dian. Tcheng Yu-hsiu: China's First female judge [Електронний ресурс] / Dian Liu. – Режим доступу: womenofchina.cn.

3. Song Yuwu. Biographical Dictionary of the People's Republic of China, 2013. [Электронный ресурс] / Yuwu Song. – Режим доступа // books.google.com
4. Peterson Mark. Passing of Lee Tai-yong [Электронный ресурс] / Mark Peterson – Режим доступа: koreanstudies.com
5. Los Angeles Herald [Электронный ресурс] / – 1893. – 19 June. – Number 69. – Режим доступа: cdnc.ukr.edu.)
6. Colonist [Электронный ресурс]. – 1893. – 20 April. – Режим доступа: paper-spast.natlib.govt.nz.)
7. Tei Sono. The Japanese reformer; an Autobiography / Sono Tei. – New York: Hunt&Eaton, 1890. – 66 p.

АРАКЕЛЯН М. Р.

Национальный университет «Одесская юридическая академия»,
 профессор кафедры истории государства и права, первый проректор,
 проректор по учебной работе, кандидат юридических наук,
 профессор, заслуженный юрист Украины

ЭФФЕКТИВНОСТЬ ПРАВООЩИТНОЙ СИСТЕМЫ — ФАКТОР УСИЛЕНИЯ ЕВРОИНТЕГРАЦИОННЫХ ПРОЦЕССОВ В УКРАИНЕ

Усиление евроинтеграционных тенденций в Украине в последнее время ознаменовало ускорение процесса реформирования различных сфер жизни общества в русле их приведения в соответствие с европейскими стандартами. Эффективность функционирования полноценного демократического гражданского общества находится в диалектической взаимосвязи с формированием правового государства. Любое приведение норм действующего законодательства в соответствие с требованиями общественного развития, устранение пробелов в правовом поле — путь к созданию в Украине правового государства и гражданского общества.

В таких условиях проблема формирования правозащитной системы, а также правозащитной деятельности обретает особое значение. При этом современному государству необходимо трансформироваться в институциональный механизм, который объединял бы демократические институты, формирующие и реализующие общественные потребности исходя из примата интересов человека и гражданина.

Одним из приоритетных направлений развития современного украинского общества является становление его государственности в русле демократических правовых стандартов. За годы независимости Украины были осуществлены серьезные изменения в политике государства в данном направлении.